Lieta Nr.A42984709
A01444-11/42

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2011.gada 31.janvārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Šļakota

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu kas ierosināta pēc *R.K.* pieteikuma par Daugavgrīvas cietuma administrācijas faktisko rīcību, prettiesiski konfiscējot pieteicēja televizoru.

Aprakstošā daļa

[1] Ieslodzījuma vietu pārvaldē 2009.gada 25.augustā saņemts *R.K.* (turpmāk arī – pieteicējs) iesniegums, kurā apstrīdēta Daugavgrīvas cietuma administrācijas rīcība. Pieteicējs cita starp norāda, ka bez pamata izņemts viņam piederošs televizors.

[2] Ar Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieka 2009.gada 6.oktobra lēmumu Nr.1/11-K/4238 (turpmāk – Lēmums) pieteicēja sūdzība noraidīta kā nepamatota.

Lēmumā norādīts, ka izskatot sūdzību tika veikta resoriskā pārbaude. Pārbaudē noskaidrots, ka 2009.gada 25.augustā, izņemot it kā pieteicējam piederošu televizoru, cietuma darbinieku rīcība bija pamatota un likumīga, jo izņemtajam televizoram norauts nosaukums un sērijas numurs. Ne ieslodzītā kartītē, ne pienesumu un sūtījumu uzskaites kartītē nav ierakstu par pieteicējam piederošu vai nodotu televizoru. Pieteicējs nav uzrādījis dokumentus, kas apliecinātu, ka televizors ir pieteicēja īpašums. Līdz televizora īpašnieka noskaidrošanai tas ir uzskatāms par bezsaimnieka mantu un atrodas vienības priekšnieka glabāšanā.

[3] Pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu, pārsūdzot Daugavgrīvas cietuma administrācijas rīcību – televizora konfiscēšanu.

Pieteikumā norādīti šādi argumenti.

[3.1] Daugavgrīvas cietuma administrācijas darbinieks – 2.korpusa Režīma daļas priekšnieks – nelikumīgi atņēma pieteicējam piederošo televizoru. Televizoru pieteicējs atvedis no Daugavpils cietuma brīdī, kad pieteicēju etapēja uz Daugavgrīvas cietumu. Televizoru pieteicējam nodevis pienesumā pieteicēja brālis *K.K.* laika periodā no 2007.gada oktobra līdz 2007.gada novembrim, kas izmeklēšanas gaitā netika pārbaudīts. No pieteicēja personas lietas ir pazuduši visi dokumenti, kas apstiprinātu televizora piederību pieteicējam.

[3.2] Ieslodzījuma vietu pārvaldes veiktās pārbaudes gaita netika fiksēta, netika ņemts paskaidrojums no pieteicēja brāļa par to, kad viņš bija atnesis un nodevis televizoru pieteicējam. Par televizora izņemšanu netika sastādīts izņemšanas akts. Cietumā tiek kontrolētas visas ieslodzīto darbības, tādēļ nav iespējams, ka manta tiek atzīta par bezsaimnieka mantu.

[4] Ieslodzījuma vietu pārvalde tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā neatzina pieteikumu, pamatojoties uz Lēmuma argumentiem. Papildus norādīja turpmāk minēto.

[4.1] Resoriskās pārbaudes laikā tika nopratināti vairāki notiesātie no kamerām, kurās pieteicējs izcieta sodu. Nopratināšanas rezultātā tika iegūta informācija par to, ka pieteicējs minēto televizoru iegādājies nelikumīgā ceļā, proti, laimēja azartspēlēs. Minētais apstāklis var būt par iemeslu, kāpēc televizoram tika norauts nosaukums un sērijas numurs. Tomēr, apstiprināt sniegto informāciju rakstveidā notiesātie atteicās.

[4.2] Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.423) 45.5 un 45.6 apakšpunkts noteic, ka notiesātajiem aizliegts atsavināt vai atdot lietošanā citiem personiskās mantas, kā arī iegādāties tās no citiem. Notiesātajiem aizliegts spēlēt galda vai citas spēles, lai gūtu materiālu vai citāda veida labumu (azartspēles), kā arī glabāt spēļu kārtis.

[4.3] Pieteicējs Krimināprocesa likumā noteiktajā kārtībā vērsies Ieslodzījuma vietu pārvaldē par iespējamu pieteicēja apzagšanu Daugavgrīvas cietumā. Savukārt par Daugavgrīvas cietuma faktisko rīcību, prettiesiski izņemot pieteicējam piederošo televizoru, pieteicējs Ieslodzījuma vietu pārvaldē nav vērsies. Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2009.gada 6.oktobra atbilde sniegta uz krimināprocesa kārtībā izskatītu pieteicēja sūdzību un kontrole pār tās tiesiskumu nav veicama administratīvā procesa kārtībā. Ieslodzījuma vietu pārvalde lūdz pieteikumu atstāt bez izskatīšanas, jo nav ievērota lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtība.

[5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu, ja lietā esošie dokumenti ir pietiekami un tam rakstveidā piekritis pieteicējs, tiesa var izspriest lietu bez tiesas sēdes (rakstveida procesā).

Administratīvajā rajona tiesā 2011.gada 3.janvārī saņemts pieteicēja iesniegums (*lietas 54.lapa*), kurā pieteicējs lūdz izskatīt lietu rakstveida procesā.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa secina, ka lieta izskatāma rakstveida procesā, jo lietā esošie dokumenti ir pietiekami un tam rakstveidā ir piekritis pieteicējs.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[7] Administratīvās tiesas kontrolei ir pakļauta iestādes faktiskā rīcība. Saskaņā ar APL 89.panta pirmo daļu faktiskā rīcība ir iestādes rīcība publisko tiesību jomā, kas neizpaužas tiesību akta veidā un kas ir vērsta uz faktisko seku radīšanu, ja privātpersonai uz šo rīcību ir tiesības vai šīs rīcības rezultātā ir radies vai var rasties personas subjektīvo tiesību vai tiesisko interešu aizskārums.

No pieteikuma izriet, ka pieteicējs vērsies tiesā ar mērķi, lai tiesa pārbaudītu – vai Daugavgrīvas cietuma administrācija ir rīkojusies tiesiski, izdarot televizora izņemšanu no pieteicēja.

Par nepamatotu tiesa uzskata atbildētāja viedokli, ka pieteicējs nav ievērojis lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību un lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā, jo Lēmums ir sniegts krimināprocesa ietvaros.

Pieteicējs ar 2008.gada 28.augusta sūdzību vērsās Ģenerālprokuratūrā un cita starp lūdza par minētajām darbībām ierosināt pret cietuma amatpersonām krimināprocesu par zādzību. Minētā sūdzība pamatojoties uz Krimināprocesa likuma 373.panta trešo daļu nosūtīta Ieslodzījuma vietu pārvaldei. Krimināprocesa likuma 373.panta nosaukums ir „Atteikšanās uzsākt procesu" un panta trešā daļa noteic, – ja ziņas satur informāciju par likuma pārkāpumu, kura atklāšanai nav nepieciešams pielietot krimināprocesa līdzekļus un metodes, tās nosūta resoriskās pārbaudes veikšanai kompetentai iestādei. Ar resorisko pārbaudi šā likuma izpratnē saprot valsts iestādes un tās amatpersonu veiktu pārbaudi attiecībā uz iespējamu likuma pārkāpumu,

izmantojot šīs iestādes darbību regulējošajā likumā noteiktās pilnvaras, kas nav kriminālprocesuālās pilnvaras.

Ieslodzījuma vietu pārvalde veica resorisko pārbaudi, kā arī par pieteicēja sūdzību pieņēma Lēmumu. Lēmumā cita starp ir vērtēts, vai cietuma darbinieku rīcība bija atbilstoša tiesību normām un vai pieteicējam ir tiesības paturēt televizoru. Secināms, ka Ieslodzījuma vietu pārvalde ir veikusi pārbaudi par to, vai attiecībā pret pieteicēju nav izdarīts likuma pārkāpums. Arī prettiesiska faktiskā rīcība ir uzskatāma par likuma pārkāpumu plašākā nozīmē. Ieslodzījuma vietu pārvaldes veiktā pārbaude neaprobežojās ar izvērtējumu, vai amatpersonu rīcībā ir saskatāmas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes.

Secināms, ka pieteicējs ir ievērojis lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību un lieta ir izskatāma administratīvā procesa kārtībā kā lieta par iestādes faktiskās rīcības tiesiskumu.

[8] Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 47.[1]panta otro daļu, kārtību, kādā brīvības atņemšanas iestādēs atļauts lietot televizorus un tranzistoru radiouztvērējus, reglamentē Brīvības atņemšanas iestāžu iekšējās kārtības noteikumi.

Noteikumu Nr.423 40.punktā noteikts, ka saņemot brīvības atņemšanas iestādes administrācijas atļauju, notiesātie kamerās un koplietošanas telpās dienas kārtībā noteiktajā laikā var lietot personiskos radiouztvērējus, televizorus un tiem pievienojamās videospēles.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.423 43.1.apakšpunktu notiesātajiem ir tiesības glabāt priekšmetus un pārtikas produktus šo noteikumu 1.pielikumā noteiktajā sortimentā un daudzumā. Savukārt 46.punkts paredz, ka pienesumos un sūtījumos atļauts iekļaut priekšmetus saskaņā ar šo noteikumu 11.pielikumu.

Noteikumu Nr.423 1.pielikuma 1.10.punktā noteikts, ka notiesātajam atļauts glabāt mazgabarīta televizoru (ekrāna lielums līdz 39 cm pa diagonāli).

Noteikumu Nr.423 11.pielikuma 10.1.punktā noteikts, ka sūtījumos un pienesumos ar cietuma priekšnieka atļauju atļauts nodot mazgabarīta televizoru (ekrāna lielums līdz 39 cm pa diagonāli).

Noteikumu Nr.423 50.punktā noteikts, ka pienesuma piegādātājs, nododot pienesumu, iesniedz arī iesniegumu par pienesumu (12.pielikums) divos eksemplāros, kuru nodod brīvības atņemšanas iestādes darbiniekam, kas pieņem pienesumu.

Noteikumu Nr.423 12.pielikums noteic iesnieguma par pienesumu rakstveida formu, saskaņā ar kuru ir jānorāda piegādātāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, notiesātā vārdu, uzvārdu, personas kodu, priekšmeta nosaukumu, svaru, skaitu. Notiesātais par pienesumu parakstās.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.423 78.punktu, satikšanos, pienesumu un sūtījumu uzskaites kartītē (13.pielikums) reģistrē īslaicīgās un ilgstošās satikšanās, kā arī notiesātajam adresētos pienesumus un sūtījumus. Ja notiesāto pārceļ uz citu brīvības atņemšanas iestādi vai atbrīvo, minēto uzskaites kartīti pievieno notiesātā personas lietai.

Noteikumu Nr.423 13.pielikums noteic satikšanos, pienesumu un sūtījumu uzskaites kartītes formu, saskaņā ar kuru tiek ierakstīts sūtījuma nosūtītājs vai pienesuma piegādātājs, saņemšanas datums, izsniegšanas datums, brīvības atņemšanas iestādes darbinieka paraksts un notiesātā paraksts.

Noteikumu Nr.423 45.5. un 45.6.apakšpunkti noteic, ka notiesātajiem ir aizliegts atsavināt vai atdot lietošanā citiem personiskās mantas, izstrādājumus vai vielas, kā arī iegādāties vai patapināt tās no citiem, spēlēt galda vai citas spēles, lai gūtu materiālu vai citāda veida labumu (azartspēles), kā arī glabāt spēļu kārtis.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 47.[1]panta otro daļu par tās kārtības neievērošanu, kādā brīvības atņemšanas iestādēs atļauts lietot televizorus un tranzistoru radiouztvērējus, iestādes administrācija var televizorus un tranzistoru radiouztvērējus

atņemt un nodot glabāšanā iestādes noliktavā vai atdot piederīgajiem vai personām, kas tos nodevušas lietošanā notiesātajam.

Secināms, ka pēc notiesātā ierašanās cietumā viņam var tikt nodots mazgabarīta televizors tikai ar pienesumu un sūtījumu. Šādā gadījumā sūtījuma vai pienesuma faktam ir jābūt reģistrētam uzskaites kartītē. Notiesāto pārceļot uz citu brīvības atņemšanas iestādi, minēto uzskaites kartīti pievieno notiesātā personas lietai. Notiesātie nav tiesīgi nodot viens otram personiskās mantas.

[9] Pieteicējs norāda, ka televizoru atvedis no Daugavpils cietuma brīdī, kad pieteicēju etapēja uz Daugavgrīvas cietumu. Televizoru pieteicējam nodevis pienesumā pieteicēja brālis *K.K.* laika periodā no 2007.gada oktobra līdz 2007.gada novembrim.

Saskaņā ar Daugavgrīvas cietuma Uzskaites daļas izziņu par pieteicēju (*lietas 29.lapa*), *R.K.* notiesāts ar 2007.gada 22.janvāra spriedumu ar brīvības atņemšanu uz 8 gadiem, konfiscējot mantu ar policijas kontroli uz 2 gadiem. Grīvas cietumā ieradās 2008.gada 13.martā no Olaines cietuma.

Pieteicēja personīgo mantu sarakstā, kuras viņam bija ierodoties cietumā (*lietas 32.lapa*), televizors nav norādīts.

Saskaņā ar satikšanos, pienesumu un sūtījumu uzskaites kartītes ierakstiem (*lietas 35.lapa*), pieteicējam bijuši trīs pienesumi no mātes *Ļ.K.* – 2008.gada 16.maijā, 2008.gada 16.septembrī un 2009.gada 15.janvārī.

Daugavgrīvas cietuma Uzraudzības daļas inspektors *O.F.* 2009.gada 30.septembrī sastādīja ziņojumu (*lietas 28.lapa*) par to, ka pieteicējam tika izņemts televizors un nodots Sociālās rehabilitācijas daļas vienības priekšniekam televizora piederības noskaidrošanai. Daugavgrīvas cietuma Sociālās rehabilitācijas daļas vienības priekšnieks 2009.gada 30.septembra ziņojumā (*lietas 27.lapa*) apstiprina, ka televizors, kuru izņēma Uzraudzības nodaļas inspektors, ir nodots viņam līdz brīdim, kad tiks noskaidrots televizora saimnieks.

Saskaņā ar 2009.gada 1.oktobra resoriskās pārbaudes slēdzienu (*lietas 25.-26.lapas*), televizors tika izņemts lai noskaidrotu, kam tas pieder. Uz televizora ir norauts tā nosaukums un sērijas numurs, tādēļ nav iespējams noskaidrot tā īsto saimnieku. Tika aptaujāti notiesātie kamerās, kur pieteicējs agrāk izcieta sodu. Aptaujā iegūta informācija, ka pieteicējs televizoru it kā laimējis azartspēlēs, tāpēc uz televizora nav nekādu atpazīšanas zīmju. Apstiprināt informāciju rakstiski notiesātie atteicās.

[10] Izvērtējot lietas faktiskos apstākļus, tiesa secina, ka ar lietas materiāliem neapstiprinās pieteicēja norādītais fakts, ka viņš televizoru saņēmis pienesumā no brāļa *K.K.*

Pieteicējs ir parakstījies par to personīgo mantu uzskaitījumu, kas viņam bijis, ierodoties Grīvas cietumā 2008.gada 13.martā no Olaines cietuma un šajā sarakstā televizors nav minēts. Savukārt satikšanos, pienesumu un sūtījumu uzskaites kartītē nav fiksēti pienesumi no *K.K.*

Tiesai nav pamata uzskatīt, ka no pieteicēja personas lietas ir pazuduši dokumenti, kas apstiprinātu televizora piederību pieteicējam. Ja pieteicējam 2008.gada 13.martā ierodoties Grīvas cietumā bija televizors, kuru vēl 2007.gadā viņam pienesumā nodevis brālis, tad šim faktam būtu jābūt atspoguļotam personīgo mantu sarakstā, ko pieteicējs parakstījis. Šāds fakts sarakstā nav fiksēts. Tiesa lielāku ticamību piešķir cietuma administrācijas dokumentācijā norādītajām ziņām, jo nav atrodams loģisks izskaidrojums, kādēļ minētās ziņas varētu būt nepatiesas. Savukārt pieteicējs var būt ieinteresēts sniegt nepatiesas ziņas, lai paturētu glabāšanā televizoru, kuru neievērojot tiesību normās noteikto kārtību ieguvis no citiem ieslodzītajiem.

Konstatējot, ka pieteicējs glabā televizoru, kura piederība pieteicējam neapstiprinās ar uzskaites dokumentāciju, cietuma darbiniekiem bija pamats secināt, ka pieteicējs glabā priekšmetu, kuru viņš ieguvis jau pēc ierašanās cietumā. Atbilstoši

Noteikumu Nr.423 45.5. un 45.6.apakšpunktiem, notiesātajiem nav tiesību iegūt mantas no citiem notiesātajiem uz jebkura pamata (atsavināšana, atdošana lietošanā, laimēšana azartspēlēs). Kā jau minēts iepriekš, pēc notiesātā ierašanās cietumā mazgabarīta televizors viņam var tikt nodots tikai ar pienesumu un sūtījumu. Tā kā iestāde nav konstatējusi šādu pienesuma vai sūtījuma faktu, atbilstoši Latvijas Sodu izpildes kodeksa 47.[1]panta otrajai daļai cietuma administrācijai bija pamats televizoru pieteicējam atņemt un nodot iestādes glabāšanā.

Tiesa secina, ka iestādes rīcība bija tiesiska, tādēļ pieteikums par rīcības atzīšanu par prettiesisku ir nepamatots un ir noraidāms.

[11] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2009.gada 19.augusta lēmumu pieteicējs pilnībā atbrīvots no valsts nodevas samaksas.

Saskaņā ar APL 126.panta trešo daļu, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā. Šādos gadījumos tiesa pieteicēja pienākumu samaksāt valsts nodevu attiecīgajā apmērā norāda sprieduma rezolutīvajā daļā. Ja pieteicējs triju mēnešu laikā neiesniedz tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu, tiesa sprieduma norakstu nosūta tiesu izpildītājam izpildei.

Tā kā pieteikums ir noraidāms, pieteicējam ir jānosaka pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta trešo daļu, 246.-251., 289.-291.pantiem, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt *R.K.* pieteikumu par Daugavgrīvas cietuma administrācijas faktisko rīcību, prettiesiski konfiscējot pieteicēja televizoru.

Noteikt *R.K.* pienākumu samaksāt valsts nodevu Ls 20 (divdesmit latu apmērā) triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā un iesniegt tiesai valsts nodevas apmaksu apliecinošu dokumentu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2011.gada 31.janvārī.

Tiesnesis M.Šļakota